

Prisopgave

vedrørende

Konstruktion af billige Ladebygninger.

Medens de af Landbrugets Økonomibygninger, som skal tjene til Opholdssted for Husdyrene i den barske Aarstid, bør være solidt byggede for at opfylde denne Bestemmelse og tillige maa være indrettede paa hensigtsmæssig Maade for Ventilation, for Dyrenes Fodring og Renholdelse samt endog undertiden for kunstig Opvarmning, stilles der kun ringe Fordringer til Ladebygningens Indretning, idet der kun kræves, at den skal kunne beskytte Afgrøden mod Fugtighed udefra og afgive en passende Plads for Sædens Tærskning og Rensning. Selvfølgelig bør Laden tillige være bekvem for Aflæsning af Afgrøderne samt for Transport til Tærskelpladsen og fra denne til Forbrugsstedet. I hjergrige Egne kan disse Krav foranledige adskillige Modifikationer i Konstruktionen, men det skulde synes, at der i et saa fladt Land som Danmark ikke kunde være rimelig Anledning til store Variationer i Ladebygningernes Konstruktion og dermed i Udgiften ved Opbevaring af et vist Kvantum Afgrøde af given Beskaffenhed. Alligevel viser dette sig i saa høj Grad at være Tilfældet, at man ikke vil have vanskeligt ved at finde Eksempler paa, at et Læs Sæd paa nogle Steder koster 4 Gange saa meget at opbevare gennem Vinteren som paa andre.

Af Publikationer, baserede paa statistiske Oplysninger om denne Sag, foreligger der, saa vidt vides, kun een, nemlig en Afhandling af Prof. T. Westermann: »Bidrag til Oplysning om Driftskapitalens Størrelse og Fordeling i danske Landbrug«, der findes i Landmandsbogen, Bd. III. Forfatteren har her for 146 danske Landbrug beregnet Værdien af Ladebygningerne i Kroner pr. 1000 Foderenheder Afgrøde og er herved kommen til følgende Resultat:

	Landbrugets Størrelse			
	Under 50 Tdr. Ld.	50—200 Tdr. Ld.	200—500 Tdr. Ld.	Over 500 Tdr. Ld.
Antal Landbrug	28	68	38	12
Minimumsværdi	10.64	6.71	5.40	8.60
Maksimumsværdi	48.64	48.35	35.64	35.85
Middelværdi	25.22	17.86	18.16	20.23

Man ser her Variationer lige fra 5.4 til 48.6 Kroner pr. 1000 Foderenheder Afgrøde, hvorefter altsaa Ladebygningerne for en given Afgrøde i eet Tilfælde har kostet 9 Gange saa meget som i et andet. Herved er dog at bemærke, at der ikke er

taget Hensyn til Afgrødernes Fordeling mellem Sæd, Rodfrugt og Hø og ejheller til den Omstændighed, at man i nogle Landbrug kan rumme en større Del af Høsten i Laden, end man i andre er indrettet paa. Prisen er nemlig her beregnet paa Grundlag af det paagældende Jordbrugs samlede Afgrøde uden Hensyn til, om en større eller mindre Del deraf kan faa Plads i Laden. Hvor stor Betydning, der bør tillægges dette, kan ikke angives, men under de ret ensartede Forhold i vort lille Land, tør det dog forudsættes i det væsentlige at være Konstruktionen af Ladebygningerne, der betinger de store Forskeligheder i Tallene. De høje Tal for Ladebygningens Værdi pr. Afgrøde-Enhed falder paa de smaa, grundmurede Lader med meget Træværk, som hindrer Sædens Sammensynkning, medens de lave Tal stammer fra store Lader med lidet Bjælkeværk, og hvor Siderne bestaar af Brædder eller endog helt udelades.

Da Værdien af Bygninger let løber op til ca. 300 Kr. pr. Td. Ld. benyttet Areal i vort Landbrug, og da denne Værdi normalt staar i omvendt Forhold til Landbrugets Størrelse, vil det altsaa i al Almindelighed og særlig for de mindre Jordbrug være af stor økonomisk Betydning at reducere Udgiften til Bygninger paa alle de Omraader, hvor dette kan ske uden Skade for en forsvarlig og rentabel Drift, og i den Retning synes det, at Opmærksomheden ikke mindst bør rettes paa Ladebygningerne.

Med Henblik herpaa og i Betragtning af, at den stedse tiltagende Udstykning vil give Anledning til Opførelse af mange Ladebygninger, navnlig for mindre Ejendomme, har Det kgl. danske Landhusholdningsselskab anset det for formaalstjenligt at søge fremskaffet Planer for billige Ladebygninger — herunder indbefattet Hjelme — og Selskabet indbyder derfor herved til en Konkurrence om saadanne Planer.

Besvarelsen maa indeholde en saa udførlig Redegørelse og ledsages af saa fuldstændige Tegninger og Overslag med Angivelse af Maal, Materiale og Pris, at enhver Landmand paa Grundlag deraf kan lade en for sine Forhold passende Lade opføre.

For den bedste fyldestgørende Besvarelse udsætter Landhusholdningsselskabet herved ved Midler fra »Den Raben-Levetzau'ske Fond« en Præmie af 500 Kr.

Besvareelserne, der indsendes til Landhusholdningsselskabet, Vestre Boulevard 34, Kjøbenhavn B, inden den 1. Maj 1911, betegnes ikke med Forfatterens Navn, men med et Motto, og ledsages af en lukket Konvolut, der bærer samme Motto og indeholder Oplysning om Forfatterens Navn, Stand og Adresse.

Den prisbelønnede Afhandling bliver Landhusholdningsselskabets Ejendom.

Kjøbenhavn, Marts 1910.

Det kgl. danske Landhusholdningsselskab.

Udkomne Bøger.

Kartoffelavl og Kartoffeltørring. Af *Fr. Oehlerich*. 88 Sider. 1 Kr. 25 Øre. (Mackeprangs Bogh. Nykøbing F.)

Vejledning ved Malkekvægets Fodring. Af *A. Svendsen*. 5. Udgave. 80 Sider. 85 Øre. (Aug. Bangs Bogh. Kjøbenh.)

Husmandens Haandbog. Udgivet af de samvirkende sjællandske, lolland-falsterske, fynske og bornholmske Husmandsforeninger. 2. Hefte. **Jordens Grundforbedring og Bearbejdning.** Af Konsulent *G. Fog Petersen*. 24 Sider. (Centraltrykkeriet. Slagelse.)

Første Beretning om sammenlignende Forsøg med Svin fra forskellige Avlscentre. A. Paa Elsesminde ved Odense med Svin fra fynske Centre. B. Paa Rodstenseje ved Odder med Svin fra jyske Centre. 67. Beretning fra Forsøgslaboratoriet. 86 Sider. 1 Kr. (Aug. Bangs Bogh. Kjøbenh.)

Beretning om Statsdyrskuekommissionens Virksomhed i Aaret 1909. I. Statshingsteskuerne og Hesteavlscentrene. Udgivet af Statsdyrskuekommissionen ved dens Sekretær, Fuldmægtig *Knud Valløe*. 320 Sider. (Kjøbenh.)

Dyrkningsforsøg med Havresorter i 1901—1908 samt Undersøgelser og Beskrivelser af Havresorter. 44. Beretning fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur. — Bogen indeholder ikke alene en udførlig Beretning om de ved Statens Forsøgsstationer foretagne Dyrkningsforsøg med Havresorter i 1901—08, men tillige nogle meget interessante Meddelelser om en Række kemiske og morfologiske Undersøgelser over en Række saa vel ældre som ny Havresorter samt en udførlig Beskrivelse af over 100 forskellige Havresorter. Beretningen er udarbejdet af Konsulent *M. L. Mortensen* under Ansvar af Statskonsulent *K. Hansen*. 160 Sider. 1 Kr. 25 Øre. (G. B. N. F. Kjøbenh.)

Den islandske Hest. Af *Gudmundur Hávardsson*. 48 Sider. 1 Kr. (Nordisk Repr. Anstalt. Kjøbenh.)